



## Rellotge de sol del Parc dels Gronxadors

Vilada

### Ubicació

**Comarca:** Berguedà  
**Lloc/Adreça:** Parc dels Gronxadors  
**Emplaçament** Al costat del gran avet del Parc dels Gronxadors.

### Coordenades:

**Latitud:** 42.13675  
**Longitud:** 1.9301  
**UTM Est (X):** 411583  
**UTM Nord (Y):** 4665513

### Classificació

**Número de fitxa** 08299 - 92  
**Àmbit:** Patrimoni immoble  
**Tipologia** Element arquitectònic  
**Estil / època:** Contemporani  
**Segle** XXI  
**Any** 2005  
**Autoria de l'element:** Josep Roca Serra  
**Estat de conservació** Bo  
**Protecció** Inexistent  
**Accés** Fàcil  
**Ús actual:** Ornamental  
**Titularitat** Pública  
**Titular:** 1858403DG1615N0001QQ  
**Fitxes associades:**  
[Escultura Caragol](#)  
[Escultura Tritó](#)  
**Autoria de la fitxa** Martí Picas. INSITU SL  
**Data de registre de la fitxa:** dj., 15/11/2018 - 01:00

## Descripció

El Rellotge de Sol és conjunt escultòric fet de pedra pel paleta i artesà del poble, Josep Roca Serra. Es tracta d'un rellotge de sol de grans dimensions situat dins una instal·lació feta amb diferents elements interpretatius. L'element principal és una gran llosa de pedra en què hi ha inscrita la sentència: "totes fereixen, l'última mata" i al lateral, "passat, present, futur". La llosa descansa recolzada sobre la figura d'un home, també esculpit en pedra, el qual porta una bastó de ferro a les espatlles simulant que porta a ròssec la llosa. Aquesta barra té funcions de gnòmon dins el conjunt escultòric, alhora que està foradada per l'interior permeten veure l'estrella polar a través seu durant la nit. La llosa i l'home es troben situats enmig d'una gran bassa d'aigua (il·luminada), similar a una gran pica ovalada (de pedra i tota repicada) amb funcions de peanya per la qual rellisca l'aigua. Al voltant d'aquesta, trobem la base de la font feta amb pedra i disposada amb una sèrie d'ondulacions harmòniques en el conjunt i en les mateixes pedres. Es complementa amb 3 torretes i dos bancs correguts fets amb la mateixa pedra que la gran llosa del rellotge, les quals com a cara vista mantenen en superfície el relleu del fons marí fossilitzat.

En una placa de la instal·lació es descriu que: "L'home i el temps. Ells van ser fets de pedra, esculpits per les mans callades, que els hi dona, pausadament, vida. L'ombra dels somnis es repetí constant dessorre del seu rostre silent com el marbre, sempre present, durant les hores i els dies. Embolcallant, severa, l'absència intacta. Quan s'escolaven dòcilment els primers dies de pluja, quan fugien els inevitables records. De la quietud, esdevenia el nom, sorgia com l'escuma o com la memòria que ens pertany i ens obliga sempre a recordar."

### Observacions:

Josep Roca disposa de diferents elements escultòrics al poble.

## Història

En una placa de la instal·lació es descriu que: "Just quan va desaparèixer, a causa del pas del temps, el vell rellotge de sol de l'Ajuntament va néixer la idea de fer-ne un altre. Aquest ha estat el resultat: un "homenot", que porta amb l'ajuda d'un bastó recolzat en la seva espatlla, un gran rellotge.

L'homenot i la llosa estan fets de pedra i queden completament envoltats d'aigua que no para de caure a tot el vol en una resclosa, feta també de pedra. La llosa porta gravades diverses inscripcions. Arran d'aigua que hi ha la sentència lapidària recollida del desaparegut rellotge de l'Ajuntament i que diu: "Totes Fereixen, l'última mata". I a la part lateral hi ha les inscripcions de "Passat, present i futur". Adreçats especialment a la mainada es poden ressaltar uns quants aspectes didàctics:

- El rellotge és del tipus anomenat Equatorial. Primavera i estiu el sol fa ombra per part de sobre de la llosa. Tardor i hivern per la part de sota.
  - El bastó que fa de gnòmon o estil, és un tub que a través d'ell es pot veure l'estrella Polar.
  - Amb l'orientació del rellotge queden ben determinades les direccions dels quatre punts cardinals: Nord, Sud, Est i Oest.
  - L'estil (o gnòmon) és paral·lel a l'eix de la rotació de la terra.
  - La llosa és paral·lela a l'equador
  - Les coordenades del rellotge son: 42° 08' Latitud Nord i 1° 56' Longitud Est.
- Vilada, 1 d'octubre de 2005."

J. Roca és autor d'aquesta i d'altres obres escultòriques fetes a partir de pedra del municipi, caracteritzant-se per una obra molt personal, a la qual l'autor treballa directament sobre la roca nua, sense esbossos ni maquetes prèvies, amb la dificultat que això implica. Alguns dels factors que incideixen en la qualitat del seu treball es vinculen a la complexitat de treballar grans blocs de pedra, el coneixement que es requereix

per identificar la qualitat de la pedra (detectar i evitar falles i vetes en els blocs), o la complexitat artística d'endinsar-se en el treball directe de l'obra sense model.

## **Bibliografia**

COSTA I SAVOIA, E. i TORT I DONADA, J. Vilada i la seva rodalia: guia geogràfica. Gestió i Serveis Socioculturals. Barcelona. 2003



